Тема: Текст. Зміст, заголовок тексту. План тексту. Поділ тексту на речення.

Мета: *навчити* учнів визначати зміст тексту, мікротему, абзац; *розвивати* пам'ять, логічне мислення; *виховувати* учнів дотримуватися режиму дня, довести необхідність ранкової зарядки для організму людей.

Тип уроку: повторення вивченого у початкових класах

Хід уроку:

І. Організаційний момент

ІІ. Повідомлення теми та мети уроку

ІІІ. Повторення матеріалу

1. **Робота в парах**. Прочитайте два уривки. До кожного з них доберіть заголовки.

Уривок 1.

Якщо ти суворо додержуватимешся розпорядку дня – спати, їсти, гуляти, готувати уроки завжди в один і той самий час, - твоєму організму буде легко працювати і ти почуватимеш себе здоровим і бадьорим. Увечері ти зачитався книжкою. Людський організм має чудову властивість.

Уривок 2.

Ти знову подивився на годинник. Його стрілки наблизилися до цифри дев'ять, коли ти звичайно лягаєш спати. І твій мозок нагадав тобі про це. Людський організм звикає до внутрішнього розкладу й дуже не любить, коли розклад порушують. Остерігайся чинити це часто.

2. **Бесіда**

- Які будуть пропозиції стосовно заголовків? (Відповіді учнів: до першого уривку не можна підібрати заголовок. Другий можна назвати так: Внутрішній розклад. Внутрішній годинник організму. Режим дня.)
- Чому виникли труднощі з першим уривком? (Речення між собою не пов'язані)
- Який з двох уривків можна назвати текстом? (Другий)
- Чому? (можна підібрати заголовок, речення між собою пов'язані, є спільна думка)

1. Евристична бесіда.

- Що таке текст? Отже, текст – це зв'язне висловлювання з кількох речень, об'єднаних між собою спільною думкою.
- Які ознаки тексту можна назвати? (Речення повинні буди зв'язаними між собою, повинна бути завершеність ат основна думка.)
- Скажіть як ви підбирали заголовок до другого уривка? (Він повинен бути коротким, влучним та відображати те, про що йдеться в тексті.)
- Заголовок відображає тему тексту. Так що ж таке тема? (Те, про що розповідається в тексті)
- А основна думка? (Учні за допомогою вчителя роблять висновок, що основна думка – це головне, що автор хоче сказати.)
- Звернімося до підручника та перевіримо, чи правильно ми дали визначення.

2. Робота з підручником

1.Опрацювання теоретичного матеріалу с. 24.

- Отже ми з вами правильно визначили що таке текст, його ознаки, тема та основна думка.

2. Вправа 39.

3. Робота в групах. Прочитайте, доведіть або спростуйте думку, що це текст, доберіть заголовок. Визначіть основну думку кожного абзацу, складіть план.

Щоранку, прокинувшись у певний час, тисячі хлопчиків і дівчаток в усьому світі починають ранкову гімнастику .

Здавалося б, як добре поспати ще півгодинки! Адже попереду багато важких справ. Чи варто брати на себе клопіт – згинатися і розгинатися, розводити руки і присідати? Варто!

Ранкову гімнастику недарма називають зарядкою. Ці десять хвилин заряджають людину енергією на цілий день.

Вночі, поки ми спимо, наше тіло відпочиває. Його м'язи розслаблені, серце й легені працюють уповільнено. Як же швидко розбудити весь організм?

Для цього і існує зарядка. Ця коротка гімнастика примушує нашу кров скоріше бігти судинами, суглоби – розправитися, м'язи – наповнитися силою, легені – сильніше вдихати повітря. Людина стає бадьорою, у неї з'являється хороший настрій, бажання рухатися, працювати.

- Який заголовок можна підібрати? (Відповіді учнів: Зарядка. Ранкова гімнастика. Енергія на цілий день. На зарядку.)
- Яка основна думка цього тексту? (Відповіді учнів: щоб бути бадьорим цілий день, необхідно себе зарядити енергією за допомогою ранкової гімнастики.)
- Скільки абзаців в даному тексті? (5).
- Складемо план нашого висловлювання.

Орієнтовний план.

1. Початок дня – ранкова гімнастика.
2. Чи варто?
3. Заряд енергії на цілий день.
4. Як розбудити розслаблений організм?
5. Зарядка – бадьорість на цілий день.

- Чи можна сказати, що пункти плану визначають основну думку кожного абзацу? (Так.)
- Отже, основна думка кожного абзацу – це мікротема.

4. Вправа 41

V.Підбиття підсумків

- Що було важкого на уроці?
- Що вдалося? Не вдалося?
- Назвіть основні ознаки тексту.
- Що таке тема? Основна думка?

VI. Домашнє завдання.

1. Опрацювати с. 24-25
2. Вправа 31, 38.
3. Підготувати повідомлення про види мовленнєвої діяльності (за бажанням).

Завдання 1 **.Уривок 1.**

Якщо ти суворо додержуватимешся розпорядку дня – спати, їсти, гуляти, готувати уроки завжди в один і той самий час, - твоєму організму буде легко працювати і ти почуватимеш себе здоровим і бадьорим. Увечері ти зачитався книжкою. Людський організм має чудову властивість.

Уривок 2.

Ти знову подивився на годинник. Його стрілки наблизилися до цифри дев'ять, коли ти звичайно лягаєш спати. І твій мозок нагадав тобі про це. Людський організм звикає до внутрішнього розкладу й дуже не любить, коли розклад порушують. Остерігайся чинити це часто.

Завдання 2. Прочитайте, доведіть або спростуйте думку, що це текст, доберіть заголовок. Визначіть основну думку кожного абзацу, складіть план.)

Щоранку, прокинувшись у певний час, тисячі хлопчиків і дівчаток в усьому світі починають ранкову гімнастику .

Здавалося б, як добре поспати ще півгодинки! Адже попереду багато важких справ. Чи варто брати на себе клопіт – згинатися і розгинатися, розводити руки і присідати? Варто!

Ранкову гімнастику недарма називають зарядкою. Ці десять хвилин заряджають людину енергією на цілий день.

Вночі, поки ми спимо, наше тіло відпочиває. Його м'язи розслаблені, серце й легені працюють уповільнено. Як же швидко розбудити весь організм?

Для цього і існує зарядка. Ця коротка гімнастика примушує нашу кров скоріше бігти судинами, суглоби – розправитися, м'язи – наповнитися силою, легені – сильніше вдихати повітря. Людина стає бадьорою, у неї з'являється хороший настрій, бажання рухатися, працювати.

Завдання 1 **.Уривок 1.**

Якщо ти суворо додержуватимешся розпорядку дня – спати, їсти, гуляти, готувати уроки завжди в один і той самий час, - твоєму організму буде легко працювати і ти почуватимеш себе здоровим і бадьорим. Увечері ти зачитався книжкою. Людський організм має чудову властивість.

Уривок 2.

Ти знову подивився на годинник. Його стрілки наблизилися до цифри дев'ять, коли ти звичайно лягаєш спати. І твій мозок нагадав тобі про це. Людський організм звикає до внутрішнього розкладу й дуже не любить, коли розклад порушують. Остерігайся чинити це часто.

Завдання 2. Прочитайте, доведіть або спростуйте думку, що це текст, доберіть заголовок. Визначіть основну думку кожного абзацу, складіть план.)

Щоранку, прокинувшись у певний час, тисячі хлопчиків і дівчаток в усьому світі починають ранкову гімнастику .

Здавалося б, як добре поспати ще півгодинки! Адже попереду багато важких справ. Чи варто брати на себе клопіт – згинатися і розгинатися, розводити руки і присідати? Варто!

Ранкову гімнастику недарма називають зарядкою. Ці десять хвилин заряджають людину енергією на цілий день.

Вночі, поки ми спимо, наше тіло відпочиває. Його м'язи розслаблені, серце й легені працюють уповільнено. Як же швидко розбудити весь організм?

Для цього і існує зарядка. Ця коротка гімнастика примушує нашу кров скоріше бігти судинами, суглоби – розправитися, м'язи – наповнитися силою, легені – сильніше вдихати повітря. Людина стає бадьорою, у неї з'являється хороший настрій, бажання рухатися, працювати.